

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4465 din 12.12 2013

La nr. 487 din 02 decembrie 2013

Biroul Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 4 (patru) file.

Director-adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr. 548/1995, Legea 793/2000, Codul de procedură civilă
art. 37/1, 174)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr. 780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul de lege a fost elaborat urmare a emiterii Hotărârii Curții Constituționale nr. 31 din 0.09.2013 care a declarat neconstituționale prevederile art. 11 alin. (4) al Legii nr. 548 din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art. 21 alin. (3) al Legii Contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000. Astfel, reieșind din concluziile instanței de jurisdicție constituțională, se propun reglementări speciale privind modalitatea de suspendare a actelor BNM ce țin de domeniul politicii monetare și valutare, inclusiv măsurile de salvagardare, a actelor cu privire la administrarea specială asupra băncii, a actelor adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acțiunilor entităților supravegheate de Banca Națională, precum și măsurile implementate de către aceasta sau de administratorul special în cursul administrării speciale a băncii.

d. **Suficiența argumentării.** Deși proiectul dat a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 02 decembrie 2013, acesta nu a fost supus expertizei anticorupție, condiție obligatorie stabilită la art. 22 al Legii privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001. Din acest considerent, nu a fost efectuată evaluarea proiectului în vederea corespunderii conținutului acestuia cu standardele anticorupție naționale și internaționale în scopul identificării normelor care favorizează sau pot favoriza manifestări corupte, proiectul trebuie de supus expertizei anticorupție.

Astfel, în proiect au fost identificate norme discreționare și ambigue, fapt care complică în mare parte înțelegerea sensului acestora și care ar putea genera manifestări de corupție la momentul interpretării și implementării corecte a normelor. Aceste manifestări țin de termenul

de contestare a actelor Băncii Naționale în domeniul politicii monetare și valutare, a măsurilor de salvagardare, a măsurilor implementate de Banca Națională sau de administratorul special în cursul administrării speciale a băncii, precum și a actelor adoptate în procesul de evaluare și supraveghere a calității acționarilor. De asemenea, sunt necesare precizări preliminare și la procedura de suspendare a executării actelor Băncii Naționale cu privire la retragerea licenței băncii, la inițierea procedurii de lichidare silită a băncii.

Analiza normelor respective va fi efectuată în compartimentul „Evaluarea în fond a proiectului”, în scopul asigurării implementării unui sistem eficient în domeniul bancar.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

La art. II, art. 21 alin. (3) din proiect „Prin derogare de la prevederile alin. (1), (2), până la soluționarea definitivă a cauzei de către instanța de judecată nu poate suspendată

executarea..."

Utilizarea sintagmei „soluționarea definitivă a cauzei” este contradictorie cu normele Codului de procedură civilă care prevede noțiunea de „hotărâre definitivă” (potrivit art. 254, CPC). Prin urmare, orice reglementări care urmează a fi instituite cu referire la hotărârile judecătorești definitive, trebuie să fie în conformitate cu normele codului enunțat mai sus, pentru a exclude interpretări eronate și conflicte de norme de drept.

Recomandarea: Propunem de substituit sintagma „soluționarea definitivă a cauzei” cu sintagma „emiterea hotărârii definitive”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La Art. I, art. 11 alin. (4) potrivit proiectului „Actele Băncii Naționale în domeniul politicii monetare și valutare ...pot fi contestate doar sub aspectul procedurii de adoptare, în termen de 30 de zile”

Se prevede că Consiliul de Administrare a Băncii Naționale va examina contestațiile în termen de 30 zile. Norma dată nu prevede tipul termenului de când se va calcula examinarea contestațiilor. Astfel, pentru nuanțarea adecvată a normei și în scopul excluderii unor interpretări abuzive, propunem de concretizat norma în a cest sens.

Recomandarea: Propunem de completat după sintagma „30 zile” cu sintagma „lucrătoare din data depunerii”.

La Art. II, art. 23 alin. (3) din proiect „În scopul asigurării unui proces echitabil, instanța de judecată este obligată să întreprindă toate măsurile necesare pentru ca în interiorul termenului menționat părțile ...”

Obligația impusă instanței de judecată de a întreprinde „toate măsurile necesare” este una discreționară întrucât nu este clar care sunt măsurile ce urmează a fi întreprinse, precum și una contradictorie cu normele procesual civile. Astfel, Codul de procedură civilă stabilește principiile fundamentale ale dreptului procedural civil care stau la baza înfăptuirii justiției, precum și competența instanțelor de judecată, fără a stabili careva „măsuri speciale” pentru examinarea actelor Băncii Naționale.

Drept urmare, instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri (potrivit art. 12 CPC). Pentru a nu admite discreții și conflicte de norme de drept, precum și imixțiuni în activitatea instanțelor de judecată, propunem de exclus această tratare contradictorie.

Recomandarea: Prin prisma celor expuse mai sus propunem de exclus a doua frază din conținutul art. 23 alin. (3).

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
10 Decembrie 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

